

جولیان آسانژ، بنیان‌گذار سایت افشاگر ویکی لیکس آزاد شد!

بهرام رحمانی

bahram.rehmani@gmail.com

جولیان آسانژ، بنیان‌گذار ویکی لیکس پس از پنج سال حبس در لندن از زندان آزاد شد و بریتانیا را ترک کرد. نهادهای مدافع آزادی بیان از خبر آزادی آسانژ استقبال کردند. جولیان آسانژ، پس از ۱۴ سال به کشورش بازگشت. از آوریل ۲۰۱۹ جولیان آسانژ در زندان بلمارش در تیمز لندن زندانی است. وی پس از آن که دولت اکوادور موافقت کرد او را از سفارتخانه اخراج کند و در اختیار مقام‌های بریتانیا قرار دهد، بازداشت شد. لنین مورنو، رئیس‌جمهوری اکوادور گفت که وضعیت پناهجویی آسانژ به دلیل نقض پیمان‌های بین‌المللی مربوط به دخالت در امور خانوادگی در طی اقامت در سفارتخانه، از او گرفته شده است. آسانژ روز یازدهم آوریل ۲۰۱۹ از سوی پلیس متروپلیتن لندن در داخل سفارتخانه اکوادور به دلیل خودداری از تسلیم به دادگاه برای استرداد به سوئد به دلیل دو اتهام تجاوز جنسی در سال ۲۰۱۲ بازداشت شد. سوئد در نوامبر ۲۰۱۹ تحقیقات خود در این زمینه را به پایان رسید و اتهام آسانژ را منتفی کرد. روز اول ماه مه، آسانژ به اتهام نقض شرایط آزادی مشروط خود در سال ۲۰۱۲، به ۵۰ هفته حبس در زندان بلمارش محکوم شد و از آن زمان همان‌جا تا روز آزادیش در همین زندان به‌سر برد. آسانژ ابتدا از این حکم فرجام خواست اما در ژوئیه ۲۰۱۹ از این دعوی صرف‌نظر کرد. او پس از حکم اولیه، در زندان به سر می‌برد و منتظر بود تا دادگاه اعلام کند او برای محاکمه به اتهام جاسوسی به آمریکا فرستاده خواهد شد یا خیر. پس از شیوع ویروس کرونا، وکلای مدافع آسانژ خواهان وقت بیشتری برای آماده کردن پرونده شدند و جلسه دادگاه او برای استرداد احتمالی به آمریکا به تعویق افتاد. رویترز در ادامه یادآور شده است که این امر نتیجه یک کارزار جهانی است که سازمان‌دهندگان مردمی، فعالان آزادی مطبوعات، قانون‌گذاران و رهبران طیف‌های سیاسی گوناگون و سازمان ملل برای آزادی آسانژ انجام داده‌اند. این توافق برپایه پرونده‌ای که در دادگاه منطقه‌ای آمریکا در جزایر ماریانای شمالی به امضا رسید انجام شد و آسانژ ۵۲ ساله به یک جرم خود در مورد «توطئه برای به‌دست آوردن و افشای اسناد محرمانه دفاع ملی آمریکا» اعتراف کرد. وبسایت ویکی‌لیکس با انتشار بیانیه‌ای در شبکه اجتماعی ایکس/توییتر اعلام کرد که آسانژ روز گذشته، دوشنبه ۴ تیر / ۲۴ ژوئن زندان بلمارش در بریتانیا را ترک و شامگاه همان روز با قرار وثیقه دادگاه عالی بریتانیا به سمت استرالیا پرواز کرده است. جزایر ماریانای شمالی جزایری دورافتاده در اقیانوس آرام و از قلمروهای سرزمینی آمریکا هستند و بسیار نزدیک‌تر از دادگاه‌های فدرال ایالات متحده در هاوایی یا قاره آمریکا به استرالیا هستند که جولیان آسانژ شهروند آن است. براساس توافق صورت‌گرفته او قرار است به ۶۲ ماه زندان محکوم شود، دورانی که تاکنون آن را در زندان سپری کرده است.

ویکی لیکس در سال ۲۰۱۰، صدها هزار سند محرمانه ارتش آمریکا را در مورد جنگ‌های افغانستان و عراق همراه با مجموعه‌ای از تلگراف‌های دیپلماتیک که به‌عنوان بزرگ‌ترین نقض امنیتی در تاریخ ارتش ایالات متحده شناخته می‌شود، منتشر کرد.

ویکی‌لیکس یک سایت خبری افشاگر است که اسناد و اطلاعات طبقه‌بندی‌شده را که منابع ناشناس در اختیارش می‌گذارند منتشر می‌کند. آسانز ویکی‌لیکس را در سال ۲۰۰۶ تاسیس کرد اما در سال ۲۰۱۰ و با انتشار اسناد حساس نظامی - که خانم منینگ در اختیارش گذاشته بود- به شهرت رسید. این اسناد شامل ویدیوی ۳۹ دقیقه‌ای از یک هلیکوپتر نظامی آمریکا بود که بیش از ۱۰ عراقی را هدف گرفت و کشت. دو خبرنگار رویترز هم در این حادثه کشته شدند. انتشار ویدیو این خشم جهانی را از اقدامات آمریکا در عراق و به‌طور کلی حضور نظامی این کشور در خاورمیانه، برانگیخت. در ژوئیه ۲۰۱۰، ویکی‌لیکس و سازمان‌های دیگر، حدود ۱۰۰ هزار سند مربوط به کارهای نظامیان آمریکا در افغانستان را منتشر کردند. چند ماه بعد، این سایت افشاگر حدود ۴۰۰ هزار سند مربوط به جنگ عراق را منتشر کرد. مجموعه این اسناد، کشته‌شدن شمار زیادی غیرنظامی در خاورمیانه را که قبلاً اعلام نشده بود، افشا کرد. ویکی‌لیکس، هم‌چنین بیش از ۲۵۰ هزار تلگرام دیپلماتیک مربوط به سال‌های ۱۹۹۶ تا ۲۰۱۰ را منتشر کرد که اطلاعاتی مربوط به بیش از ۲۷۰ سفارتخانه آمریکا در سراسر جهان را در بر داشت. ویکی‌لیکس از آن زمان تاکنون به انتشار اسناد و محتوای محرمانه از جمله اسناد انقلاب ۱۳۵۷ ایران، ادامه داده است.

جودی گینزبرگ، مدیر اجرایی «کمیته حفاظت از روزنامه‌نگاران» در بیانیه‌ای گفت: «جولیان آسانز با پیگرد قانونی‌ای مواجه شد که پیامدهای شدیدی برای روزنامه‌نگاران و آزادی مطبوعات در سراسر جهان داشت.» گینزبرگ افزود:

ما از پایان بازداشت او استقبال می‌کنیم اما پیگرد حقوقی آسانز از سوی ایالات متحده راه را برای محاکمه روزنامه‌نگاران براساس قانون مربوط به جاسوسی در صورت دریافت مطالب طبقه‌بندی‌شده هموار می‌سازد و هرگز نباید چنین می‌شد. جمیل جافیر، مدیر اجرایی موسسه Knight First Amendment در دانشگاه کلمبیا واکنش مشابهی داشت. جافیر در بیانیه‌ای گفت:

توافق‌نامه از بدترین سناریو برای آزادی مطبوعات جلوگیری می‌کند، اما این توافق نشان می‌دهد که آسانز به دلیل فعالیت‌هایی که روزنامه‌نگاران روزانه انجام می‌دهند پنج سال زندان خواهد داشت. این نه تنها در این کشور (ایالات متحده آمریکا) بلکه در سراسر جهان، بر فعالیت‌های روزنامه‌نگاری سایه‌ای ممتد خواهد انداخت.

آسانز در آمریکا، با ۱۸ اتهام از جمله انتشار انبوهی از اسناد نظامی محرمانه ایالات متحده، به‌ویژه در مورد جنگ‌های عراق و افغانستان و اسناد دیپلماتیک در وب‌سایت ویکی‌لیکس روبه‌رو بود. این اسناد که در سال ۲۰۱۰ فاش شدند حاوی اطلاعاتی در مورد عملیات نظامی آمریکا در این کشورها، از جمله کشتار غیرنظامیان و بدرفتاری با زندانیان بود. ویکی‌لیکس جزئیات اقدامات ایالات متحده در عراق و افغانستان را فاش کرد. این افشاگری‌ها از جمله شامل انتشار ویدئوهایی از حمله هوایی نیروهای آمریکایی بود که در آن ۱۱ نفر از جمله دو خبرنگار رویترز کشته شدند. این اسناد شامل گنجینه‌ای با بیش از ۷۰۰ هزار سند و گزارش‌های میدانی از جنگ مانند ویدئوی از سال ۲۰۰۷ از شلیک یک هلی‌کوپتر آمریکا به سمت نیروهای عراقی و کشته‌شدن ده‌ها نفر از جمله دو کارمند خبرگزاری رویترز بود. آسانز نخستین بار در سال ۲۰۱۰ در انگلیس و بر اساس یک حکم از سوی مقامات سوئدی که قصد داشتند از وی درباره اتهامات مرتبط با جنایت جنسی بازجویی کنند، دستگیر شد. وی پس از این ماجرا به سفارت اکوادور گریخت و هفت سال در آنجا ماند تا به سوئد استرداد نشود.

جو بایدن، رئیس جمهوری آمریکا پیش از این گفته بود که در حال بررسی درخواست استرالیا برای لغو پیگرد قانونی آسانز به اتهام جاسوسی است.

چندین گروه حقوق بشری، سازمان‌های رسانه‌ای برجسته و رهبران کشورهایمانند مکزیک و برزیل خواستار رفع اتهام‌ها علیه آسانز شده بودند.

چلسی منینگ، افشاگر ارتش ایالات متحده نیز به اتهام در اختیار قراردادن اسناد محرمانه آمریکا به سایت ویکی‌لیکس به ۳۵ سال زندان محکوم شده است. باراک اوباما، رئیس جمهوری اسبق آمریکا مجازات منینگ را کاهش داد و منینگ که در زندان تغییر جنسیت داده بود پس از هفت سال از زندان آزاد شد.

تلاش برای لغو حکم استرداد آسانژ ادامه دارد. حامیان او می‌گویند تصمیم دادگاه بریتانیا پیامی منفی برای روزنامه‌نگاران سراسر جهان دارد و حمله به آزادی بیان است.

پس از آن که پریتی پاتل، وزیر کشور بریتانیا روز جمعه ۱۷ ژوئن با استرداد بنیان‌گذار ویکی لیکس به ایالات متحده برای مواجهه با اتهامات جنایی موافقت کرد، همسر جولیان آسانژ اعلام کرد که با استفاده از هر راه قانونی ممکن با این تصمیم مبارزه خواهد کرد.

آسانژ در ۱۸ مورد، از جمله به اتهام جاسوسی، مربوط به انتشار مجموعه وسیعی از اسناد محرمانه نظامی ایالات متحده و اسناد دیپلماتیک توسط ویکی لیکس تحت تعقیب مقامات آمریکایی است که به گفته واشنگتن جان افراد را به خطر انداخته است.

حامیان او می‌گویند که آسانژ یک قهرمان ضد نظام است که به دلیل افشای تخلفات ایالات متحده در درگیری‌های افغانستان و عراق قربانی شده و این که پیگرد قانونی او حمله‌ای با انگیزه سیاسی به روزنامه‌نگاری و آزادی بیان است. استلا، همسر او گفته آسانژ پس از این که وزارت کشور اعلام کند استردادش تایید شده است، درخواست تجدید نظر خواهد کرد زیرا دادگاه‌های بریتانیا به این نتیجه رسیده‌اند که این اقدام ناعادلانه یا سوء استفاده از روند نیست. استلا آسانژ به خبرنگاران گفته است: «ما با این موضوع مبارزه خواهیم کرد. ما از هر راه تجدید نظر استفاده خواهیم کرد. من هر ساعت بیداری را صرف مبارزه برای جولیان خواهم کرد تا زمانی که او آزاد و عدالت اجرا شود.» استلا آسانژ گفته: «ما در این‌جا در انتهای راه نیستیم» و تصمیم پاتل را «روزی سیاه برای آزادی مطبوعات و دموکراسی بریتانیا» خواند.

برادر او، گابریل شیپتون، به رویترز گفت که درخواست تجدیدنظر شامل اطلاعات جدیدی است که قبلاً به دادگاه ارائه نشده است، از جمله ادعاهای ارائه شده در گزارش سال گذشته درباره برنامه‌های ترور او. در اصل، یک قاضی بریتانیایی حکم داد آسانژ ۵۰ ساله نباید اخراج شود و گفت که سلامت روانی او به این معنی است که اگر مجرم شناخته شود و در یک زندان با امنیت حداکثری نگاه‌داری شود، در معرض خطر خودکشی قرار خواهد گرفت.

اما پس از آن که ایالات متحده یک مجموعه تضمین‌ها از جمله تعهد برای انتقال او به استرالیا برای گذراندن هر نوع محکومیت داد، درخواست تجدیدنظر لغو شد.

وزارت کشور گفت که دادگاه‌ها به این نتیجه نرسیده‌اند که استرداد، با حقوق انسانی او از جمله حقش برای محاکمه عادلانه و آزادی بیان، ناسازگار باشد و با او رفتار مناسبی صورت نگیرد.

بر اساس گزارشی که در «یاهونیوز» منتشر شده و گاردین هم به همان گزارش استناد کرده، در سال ۲۰۱۷ که جولیان آسانژ برای پنجمین سال پیاپی برای جلوگیری از استردادش به آمریکا به سفارت اکوادور در لندن پناه برده بود سازمان سیا قصد داشت او را برباید. قتل او هم به‌عنوان یک گزینه مطرح بود. بر اساس این گزارش، مایک پمپئو که در آن زمان ریاست سازمان سیا را به‌عهده داشت از افشای اسناد موسوم به Vault ۷ خشمگین بود.

۷ مارس ۲۰۱۷ ویکی‌لیکس این اسناد را که ابعاد فعالیت‌های آژانس اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا) در جنگ سایبری و نظارت الکترونیکی بر فعالیت شهروندان در فاصله بین سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۶ را افشا می‌کرد منتشر کرده بود. یاهونیوز می‌نویسد بحث‌های داغی بین مقامات کاخ سفید و سازمان سیا بر سر ریبایش آسانژ درگرفته بود. برخی از مقامات ارشد

سازمان سیا حتی بحث قتل آسانز را مطرح کرده بودند و کار تا آن حد پیش رفته بود که قرار بود طرح‌هایی برای کشتن آسانز تهیه و تدوین شود.

یک مقام بلندپایه سازمان سیا به یاهونیوز گفته است:

«(در آن زمان)، پمپئو و رهبری سیا کاملاً تحت تاثیر افشاگری ویکی‌لیکس قرار گرفته بودند و با واقعیت‌ها بیگانه شده بودند. آن‌ها شرمسار بودند و خون جلوی چشمان‌شان را گرفته بود. به نظر می‌رسید هیچ مرزی وجود نداشت.»
خشم سیا از ویکی‌لیکس موجب شد پمپئو در سال ۲۰۱۷ اعلام کند ویکی‌لیکس یک «سازمان اطلاعاتی غیردولتی متخصص» است. این اقدام، مسیر را برای اقدامات خصمانه علیه ویکی‌لیکس و بنیان‌گذارش فراهم کرد. گاردین می‌نویسد آژانس اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا) تاکنون درباره این گزارش سکوت کرده است.
وکیل جولیان آسانز در مصاحبه با یاهونیوز گفته بود:
«به‌عنوان یک شهروند آمریکایی سخت ناراحت‌م از اینکه دولت ما در نظر داشت بدون حکم دادگاه یک شهروند را بریاید یا به قتل برساند، صرفاً به این دلیل که او حقایقی را افشا کرده است.»
وکیل آسانز در ادامه افزود:

«امید من و توقعم این است که دولت بریتانیا اطلاعات اخیر را لحاظ کند و مانع از استرداد موکلم به آمریکا شود.»
به گفته سی‌بی‌اس، شریک آمریکایی بی‌بی‌سی، آسانز در آمریکا بازداشت نخواهد شد و مدتی که در زندان بریتانیا گذرانده است برای او محسوب خواهد شد.

گاهشمار اتفاقات مهم ماجرای جولیان آسانز

اوت ۲۰۱۰ - مرداد ۱۳۸۹، مقامات سوئد از صدور حکم دستگیری جولیان آسانز، موسس سایت اینترنتی ویکی‌لیکس به اتهام ارتکاب تجاوز جنسی در این کشور، خبر دادند. آسانز گفت که این ادعاها بی‌اساس است.
دسامبر ۲۰۱۰، آذر ۱۳۸۹ جولیان آسانز در لندن بازداشت شد و ده روز دادگاهی در لندن حکم داد که با پرداخت ۳۱۵ هزار دلار وثیقه آزاد شود. تصمیم این دادگاه مغایر درخواست دادستان‌هایی بود که برای دومین بار تلاش کردند از آزادی آسانز جلوگیری کنند.

نوامبر ۲۰۱۱، آبان ۱۳۹۰ دادگاه عالی بریتانیا رای استرداد جولیان آسانز به سوئد را تایید کرد.
ژوئن ۲۰۱۲، خرداد ۱۳۹۱ جولیان آسانز به سفارت اکوادور در لندن پناه برد و خواهان پناهندگی سیاسی از این کشور شد.

اوت ۲۰۱۵، مرداد ۱۳۹۴ دادستانی سوئد اعلام کرد رسیدگی به پرونده تعرض جنسی جولیان آسانز، را به خاطر این که مشمول مرور زمان شده، رها می‌کند. مطابق قانون سوئد بدون بازپرسی از متهم نمی‌توان اتهامات را به طور رسمی پیگیری کرد. آسانز با یک اتهام تجاوز جنسی نیز روبرو شده که بنا به اعلام دادستانی سوئد این اتهام تجاوز جنسی در اوت ۲۰۲۰ مشمول مرور زمان می‌شود.

اکتبر ۲۰۱۵، مهر ۱۳۹۴ پلیس لندن اعلام کرد که مامورانش دیگر در مقابل سفارت اکوادور در لندن نگهبانی نخواهند داد.

فوریه ۲۰۱۶، بهمن ۱۳۹۴ «کارگروه بازداشت‌های خودسرانه» سازمان ملل با انتشار سندی اعلام کرد به این نتیجه رسیده که آسانز به شکل خودسرانه بوسیله مقامات بریتانیا و سوئد از حقوق اولیه‌اش محروم شده است.

مه ۲۰۱۷، اردیبهشت ۱۳۹۶ سوئد تحقیقات درباره ادعای تجاوز جولیان آسانز را متوقف کرد.

ژوئیه ۲۰۱۸، تیر ۱۳۹۷ بریتانیا و اکوادور تایید کردند که درباره سرنوشت آسانز در حال مذاکره هستند.

اکتبر ۲۰۱۸، مهر ۱۳۹۷ اکوادور با صدور حکمی برای جولیان آسانز مقرراتی تعیین کرد. مثلا او را مجبور کرد که به طور مرتب توسط پزشکان معاینه شود. بر اساس این حکم او باید هزینه‌های پزشکی و پول تلفنش را نیز بپردازد و ظرف خاک گریه‌اش را هم تمیز کند. آسانز از دولت اکوادور شکایت کرد.

دسامبر ۲۰۱۸، دی ۱۳۹۷ وکیل آسانز درباره توافق با رئیس جمهوری اکوادور برای ترک سفارت اکوادور را رد کرد. فوریه ۲۰۱۹، بهمن ۱۳۹۷ دولت استرالیا در واکنش به نگرانی برای لغو پناهندگی اکوادور، پاسپورت جدیدی برای آسانز صادر کرد.

آوریل ۲۰۱۹، فروردین ۱۳۹۸ پلیس بریتانیا او را به جرم «حاضر نشدن در جلسه دادگاه» او را بازداشت کرد. حکم بازداشت هفت سال پیش صادر شده بود.

در سال ۲۰۱۹، پس از یک سری جلسات دادگاه در بریتانیا، درخواست ایالات متحده برای استرداد جولیان آسانز پذیرفته شد، اما از آن زمان، او چندین سال را صرف تلاش برای لغو این حکم کرده بود.

وی در سال ۲۰۱۹ به خاطر ارتکاب جرم جداگانه‌ای به زندان امنیتی بلمارش در لندن فرستاده شد که به دلیل امکان فرار او در صورت آزادی به قید وثیقه، بازداشت او در همان زندان ادامه داشت.

در سال ۲۰۲۱، دادگاه عالی در بریتانیا به استرداد او رای داد و این ادعا را رد کرد که مشکلات روانی او ممکن است باعث شود که در صورت حبس در آمریکا، دست به خودکشی بزند.

در سال ۲۰۲۲، دیوان عالی بریتانیا این رای را پذیرفت و پرتی پاتل، وزیر کشور وقت، دستور استرداد را تایید کرد. آقای آسانز در ۲۰ و ۲۱ فوریه ۲۰۲۴ برای رسیدگی به حکم قبلی دادگاه عالی در رد اجازه درخواست تجدید نظرش بار دیگر به دادگاه مراجعه کرد.

حامیان او می‌گفتند که این آخرین چالش قانونی او در برابر حکم استرداد است. در همان حال، وکلای جولیان آسانز به دادگاه حقوق بشر اروپا نیز مراجعه کرده و خواسته‌اند از دادگاه بخواهند به جلوگیری از استرداد موکل آنان رای دهد.

آسانز به جای تمکین از حکم دادگاه، از سفارت اکوادور در لندن درخواست پناهندگی کرد. درخواست پناهندگی او با حمایت رافائل کورئا، رئیس جمهور وقت اکوادور و از حامیان ویکی‌لیکس، پذیرفته شد.

آسانز هفت سال را در سفارت اکوادور گذراند در حالی که افراد مشهوری مانند لیدی گاگا، خواننده، و پاملا اندرسون، بازیگر مرتبا با او ملاقات می‌کردند.

در آوریل ۲۰۱۹، لنین مورنو، رئیس جمهور جدید اکوادور به آسانز دستور داد به دلیل «رفتار ناپسند و تهاجمی»، شکایت از بهداشت شخصی و سوءظن در مورد تلاش برای دست یافتن به پرونده‌های امنیتی سفارت را ترک کند.

آسانز در داخل سفارت توسط پلیس بریتانیا دستگیر و سپس به دلیل عدم اجرای حکم دادگاه برای استرداد به سوئد و تخطی از شرایط آزادی به قید وثیقه محاکمه و به ۵۰ هفته حبس محکوم شد.

در نوامبر ۲۰۱۹، مقامات سوئدی از پیگیری پرونده خود علیه آسانز صرفنظر کردند زیرا جرایم ادعا شده مشمول گذشت زمان شده بود.

آسانز در سال ۲۰۲۲ با شریک قدیمی زندگی خود به نام استلا موریس، که وکیل دعاوی است، در زندان بلمارش ازدواج کرد.

این زوج رابطه خود را در سال ۲۰۱۵ که جولیان آسانز در سفارت اکوادور بود آغاز کرده بودند و دارای دو فرزند هستند. در مراسم عروسی، خانم آسانز لباس طراحی شده توسط لیلیان وستوود را بر تن داشت. این طراح مشهور بریتانیایی علیه استرداد آسانز مبارزه کرده بود.

هر دو فرزند این زوج هم همراه پدر و برادر آسانز در این مراسم شرکت داشتند.

اسنادی درباره ایران

پیام‌های دیپلماتیک جدیدی که سایت افشاگر ویکی‌لیکس در سال ۱۳۹۵-۲۰۱۶ منتشر کرده حاوی اطلاعات بحث برانگیزیست و تصویری تازه‌ای از وقایع پشت پرده انقلاب ۱۳۵۷ ایران ارائه می‌دهد.

بنا بر یک سند، ویلیام سالیوان، سفیر آمریکا در تهران، یک روز قبل از خروج شاه از کشور، به واشنگتن گزارش می‌دهد که فرماندهان ارتش شاهنشاهی به فرستاده نظامی کارتر در ایران -ژنرال رابرت هایزر- گفته‌اند که به‌طور اصولی با رئیس جمهور شدن مهدی بازرگان مشکلی ندارند.

سفیر آمریکا که کار شاه را تمام شده می‌دید و نخست وزیر سکولار، شاپور بختیار، را مردی خیال‌باف توصیف می‌کرد، چاره کار را تاسیس حکومت جمهوری اسلامی بر مبنای تفاهم ارتش و هواداران آیت‌الله خمینی می‌دانست.

در گزارش دیگر، سالیوان به کاخ سفید می‌گوید شاه از این که کارتر با اعزام علنی یک مقام ارشد نزد آیت‌الله خمینی در نوفل لوشاتو مخالفت کرده است، عصبانیست.

روشن نیست که این حرف‌های سالیوان تا چه حد صحت داشته باشد؛ اسناد موجود همواره حکایت از آن داشته که شاه به هرگونه تماس آمریکا با مخالفانش به‌ویژه آیت‌الله خمینی حساس بوده و آن را خیانت می‌دانسته است. به‌علاوه، اکثر گزارش‌های ژنرال هایزر به کارتر هم‌چنان در حالت طبقه‌بندیست، برای همین معلوم نیست که کدام یک از فرماندهان ارشد ارتش پیش از خروج شاه از کشور، با تبدیل شدن ایران به حکومت جمهوری و رئیس‌جمهور شدن مهدی بازرگان مشکلی نداشته است.

از طرف دیگر، کارتر بعدها در کتاب خاطرات خود سفیرش در تهران را به ارسال گزارش‌های نادرست و اقدامات «خیانت‌آمیز» متهم کرد. این در حالی‌ست که بنا بر اسناد، رئیس‌جمهوری آمریکا و دستیارانش به خوبی از تماس‌های سالیوان با سران مخالفان -مهدی بازرگان و محمد بهشتی- با خبر بودند.

البته ویکی‌لیکس با انتشار این مجموعه جدید دست به افشاگری بزرگی زده چرا که بیشتر این پیام‌ها را آرشیو ملی آمریکا در سال ۲۰۱۴ میلادی از حالت طبقه‌بندی خارج کرده بود.

محتوای بسیاری از این اسناد امسال توسط بی‌بی‌سی فارسی در مجموعه «آیت‌الله خمینی به روایت اسناد آمریکا» به اطلاع مخاطبان رسیده بود، از جمله اینکه تماس مستقیم آمریکا و آیت‌الله خمینی چه‌طور شروع شد یا وعده‌های آیت‌الله خمینی به آمریکا چه بود.

اسناد جدید، هم‌چنین شواهدی تازه از تماس‌های آمریکایی‌ها با محمد بهشتی، مغز متفکر حزب جمهوری اسلامی، ارائه می‌کند.

شمار زیادی از اسناد انقلاب ایران مانند گزارش «اطلاعات درباره آیت‌الله خمینی» مورخ ۹ ژانویه ۱۹۷۹ یا سند «ایده‌های خمینی» مورخ ۱۸ ژانویه ۱۹۷۹ هنوز در حالت طبقه‌بندی شده به‌سر می‌برد.

آذر ماه ۱۳۹۵، سایت «ویکی‌لیکس» بیش از ۵۰۰ هزار سند دیپلماتیک را درباره سال ۱۹۷۹-۱۳۵۷، منتشر کرد؛ سالی که بنیان‌گذار این سازمان، «جولیان آسانژ» آن را «سالی بسیار مهم» خوانده است.

انتشار این اسناد هم‌زمان شده است با ششمین سالگرد افشاگری ویکی‌لیکس در سال ۲۰۱۰ که با همکاری «نیویورک تایمز»، «گاردین»، «لوموند»، «اشپیکل»، و «ال پابیس»، اسناد محرمانه‌ای را منتشر کرد که سفارت‌خانه‌های آمریکا در مناطق مختلف جهان به وزارت امور خارجه این کشور فرستاده بودند.

در آن سال، ویکی‌لیکس با این کار، جزئیات محرمانه‌ای را در مورد دیپلماسی آمریکا در اختیار رسانه‌ها و مردم جهان قرار داد. حال آن که افشاگری هفته گذشته آن بیش از هر چیز، جنبه‌ای تاریخی دارد. این اسناد که ویکی‌لیکس نام آن‌ها را «اسناد کارتر» گذاشته است، به جزئیات اقدامات دولت «جیمی کارتر» می‌پردازد.

بسیاری از این اسناد پیش از این به موجب «قانون آزادی اطلاعات» آمریکا، منتشر شده‌اند. وزارت امور خارجه این کشور نیز در دوره‌های مشخص برخی اسناد را از حالت محرمانه بیرون می‌آورد. با این حال، در مجموعه اسنادی که ویکی‌لیکس منتشر کرده است، بیش از ۵۰۰ سند درباره ایران وجود دارد که حاوی نکات جالبی درباره موضع آمریکا نسبت به حوادث دوران انقلاب اسلامی ایران است.

«آسانژ» در گزارش ویژه خود درباره این فایل‌ها، نوشته است: «در سال ۱۹۷۹ به‌نظر این‌طور می‌رسید که خون‌ریزی هرگز تمام نخواهد شد.» به نوشته او، در این سال کشورهای متعددی شاهد قتل، کودتا، قیام، بمب‌گذاری، آدم‌ربایی سیاسی و جنگ بوده‌اند.

آسانژ نوشته است: «(انقلاب ایران) به گونه‌ای قاطعانه رابطه میان نفت، اسلام نظامی و جهان را تغییر داد... بحران گروگان‌گیری ادامه می‌یابد و به‌شکلی جبران‌ناپذیر و سرنوشت‌ساز، ریاست جمهوری جیمی کارتر را تضعیف و راه را برای انتخاب رونالد ریگان باز می‌کند.»

آسانژ به پیروی از تاریخ‌نگاران مدرن، سال ۱۹۷۹ را سالی تعیین‌کننده در تاریخ دوران معاصر می‌داند و می‌گوید «سال صفر» دوران ما است.

«گری سیک» متخصص امور خاورمیانه است و در دوران ریاست جمهوری «جرالد فورد» و کارتر و نیز به مدت کوتاهی در دوران ریگان، در «شورای ملی امنیت ایالات متحده آمریکا» خدمت می‌کرده است. او به هیچ وجه مدافع مواضع ویکی‌لیکس نیست ولی معتقد است که سال ۱۹۷۹ از اهمیتی جهانی برخوردار بود: «من قطعاً معتقدم که سالی بسیار مهم و تأثیرگذار بود. بسیاری از مسایل و مشکلاتی که امروز با آن رو به رو هستیم، به سال ۱۹۷۹ برمی‌گردد. هم انقلاب ایران را داشتیم و هم تصرف «مسجد الحرام». در روابط اسرائیل و اعراب هم اتفاقات زیادی در آن سال پیش آمد.» حمله و اشغال مسجد الحرام و گروگان‌گیری حجاج توسط یک گروه اسلامی مخالف دولت عربستان سعودی در نوامبر ۱۹۷۹ و نیز انقلاب ایران در فوریه و پیمان صلح مصر و اسرائیل در مارس همان سال، جهانی را بازنمایی می‌کنند که در آن نیروهای اسلامی افراطی و سازش‌ناپذیر پیشتاز هستند و ناسیونالیسم «جهان‌سومی» به سبک مصری - که نشان داد توانایی سازش با اسرائیل را در خود دارد - آرام‌آرام از صحنه کنار می‌رود.

آن دسته از اسناد ویکی‌لیکس که به سال ۱۹۷۹ اختصاص دارد، به اتفاقات کلیدی و مهمی می‌پردازد، از جمله خروج شاه از ایران در ۱۶ ژانویه، بازگشت آیت‌الله خمینی به ایران در اول فوریه، برقراری حکومت جمهوری اسلامی در اول آوریل، و گروگان‌گیری دیپلمات‌های آمریکایی در چهارم نوامبر.

روزی که شاه با عجله داشت ایران را ترک می‌کرد، پیامی محرمانه از قاهره، مقدمات استقبال از شاه را توسط پرزیدنت «انور سادات» در فرودگاه «اسوان» چنین شرح می‌دهد: «از آن‌جا که فرودگاه اسوان تا شهر با ماشین حدود نیم ساعت راه است، مقامات مصر نگران هستند و می‌خواهند برای اجرای شایسته مراسم استقبال، تا جایی که ممکن است زمان دقیق ورود شاه را بدانند.»

این سند هم‌چنین به این نکته اشاره می‌کند که مقامات مصر از این مسئله نگران نیستند که شاید سادات مجبور بشود مدت زیادی در فرودگاه اسوان منتظر بماند.

سندی دیگر صحنه ورود خمینی به ایران را در روز اول فوریه این‌طور توصیف کرده است: «جمعیت عظیمی مسیر خمینی را از فرودگاه تا آرامگاه اصلی شهر (بهشت زهرا) پر کرده است. جمعیت عمدتاً منظم است و تا به حال هیچ گزارشی از رفتار خشونت‌آمیز به دست ما نرسیده. «پلیس اسلامی» (منظور گروه حفاظت از روح‌الله خمینی) حفاظت کاروان را از میدان «شهید» به بعد به‌عهده گرفتند و ارتش مطابق قراری که گذاشته بود، بی‌سر و صدا صحنه را خالی کرده است.» در گزارشی نیز درباره همه پرس‌پرسی نظام جمهوری اسلامی ایران، از استقبال گسترده ایرانی‌ها از ایجاد تئوکراسی (حکومت دینی) جدید در کشور خبر می‌دهد: «به‌نظر می‌رسد که نتیجه با اختلاف زیاد به نفع جمهوری اسلامی باشد. دیشب یک پایگاه رای‌گیری در تهران گزارش داد که از حدود دو هزار رای، تنها شش رای منفی بوده است.»

اسناد مربوط به چهارم نوامبر، به واکنش‌های آمریکا نسبت به گروگان‌گیری در همان روز حادثه می‌پردازد: «مقام ویژه امنیتی ما در حال مذاکره با کسی است که ظاهراً رهبر گروهی است که به ساختمان حمله کرده‌اند. خواسته اصلی آن‌ها در حال حاضر اشغال سفارت به‌عنوان یک اقدام نمادین است. رهبر گروه اشاره کرده که به هیچ‌وجه قصد آسیب رساندن به هیچ‌یک از کارمندان دولت را ندارد.»

بسیاری از اسناد دیگر در این مجموعه، اتفاقات گروگان‌گیری را روز به روز پوشش می‌دهند و به تلاش برای استقرار و کمک به شهروندان آمریکایی در ایران و نیز به ارزیابی واکنش رسانه‌های جهان به اتفاقات ایران می‌پردازند. ویکی‌لیکس از سال ۲۰۰۶ که تاسیس شد، بیش‌تر فعالیت‌های افشاگراییانه خود را به اسناد دولت آمریکا اختصاص داده است.

در سال ۲۰۱۰، ویکی‌لیکس اسنادی از سفارت‌خانه‌های آمریکا را منتشر کرد که هنوز در وضعیت محرمانه قرار داشتند. فوریت و ضرورتی که این اسناد از آن خبر می‌داد، باعث شد تا بعضی از متحدان عرب آمریکا در حاشیه خلیج فارس، به‌ویژه بحرین و عربستان سعودی، از آمریکا بخواهند تا به تسلیحات اتمی ایران حمله نظامی کند. مطابق یکی از آن اسناد، «ملک عبدالله» از آمریکا خواسته بود: «سر ما را قطع کنید.»

«ملکم بایرن»، از اعضای «آرشیو امنیت ملی» آمریکا در دانشگاه «جورج واشنگتن» که یک موسسه تحقیقاتی غیرانتفاعی برای تحلیل و انتشار اسناد است، می‌گوید تمرکز ویکی‌لیکس بر سال ۱۹۷۹ حاکی از پیشرفت مرکز آرشیو امنیت ملی در کارشناسی‌های خود از اسناد ویکی‌لیکس است.

به گفته بایرن، بیش‌تر اسناد محرمانه آمریکا به اتفاقات سال ۱۹۵۳-۱۳۳۲، مربوط می‌شود؛ یعنی سالی که «سیا» و «ام‌آی‌۶»، سازمان اطلاعات بریتانیا، زمینه سقوط دولت «محمد مصدق»، نخست‌وزیر محبوب وقت ایران را فراهم کردند: «قطعا اسناد موجود درباره سال ۱۹۷۹ بسیار بیش‌تر از ۱۹۵۳ است. البته از بیانیه‌های سیا می‌دانیم که بخش اعظمی از اسناد مربوط به عملیات سال ۱۹۵۳ از بین رفته است.»

هم تعداد اسناد و مدارک مربوط به سال ۱۹۷۹ از کودتای سال ۱۹۵۳ بیش‌تر است و هم این که از نظر آمریکا، انقلاب به اندازه کودتا حساسیت برانگیز نبوده است. آن‌طور که بایرن می‌گوید: «بر خلاف کودتای سال ۱۹۵۲، هیچ مدرکی وجود ندارد که حاکی از دخالت آمریکا در انقلاب ایران باشد. بنابراین، افشای اسناد این دوره چندان نگران‌کننده نخواهد بود. با این حال، شکی نیست که اطلاعات و اسناد زیادی هست که هنوز بیرون نیامده‌اند. این اسنادی که منتشر شده، فقط گزارش‌های وزارت امور خارجه آمریکا است. اسناد سیا و سازمان‌های دیگر در بین آن‌ها نیست.»

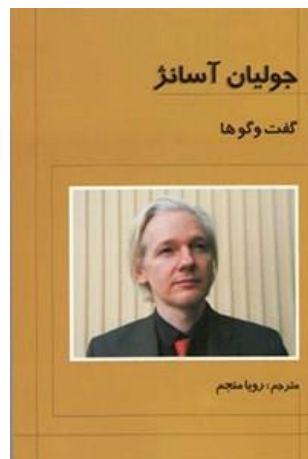
به دنبال واکنش شتاب‌زده مقامات رسمی جمهوری اسلامی که افشاگری‌های سایت ویکی‌لیکس را «جنگ روانی» دانسته بودند.

سایت «ویکی‌لیکس» در بخشی از افشاگری‌های خود، فاش کرده بود که کشورهای شاخص عرب از ادامه برنامه هسته‌ای ایران نگران‌اند و از آمریکا می‌خواهند که با آن برخوردی محکم داشته باشد. در اسناد محرمانه گفته می‌شود که رهبران کشورهایمانند اسرائیل، عربستان سعودی، قطر، بحرین و امارات متحده عربی، برنامه اتمی ایران را تهدیدی علیه موجودیت خود دانسته، خواهان حمله آمریکا برای توقف این برنامه‌ها شده بودند.

منوچهر متکی، وزیر امور خارجه وقت جمهوری اسلامی ایران، در نخستین واکنش این اسناد را «جنگ روانی» خواند تا به سران کشورهای عرب بگوید که جمهوری اسلامی به مواضعی که به آن‌ها نسبت داده شده است، اهمیت نمی‌دهد. او هم‌چنین آن اسنادی که جمهوری اسلامی را به حمایت از شبه نظامیان شیعه در عراق متهم می‌کنند را «مشکوک» توصیف کرد.

پیش‌تر، رامین مهمان‌پرست، سخن‌گوی وقت وزارت خارجه ایران در یک کنفرانس خبری درباره افشاگری‌های ویکی‌لیکس گفته بود: «فکر می‌کنیم مطالبی که به ظاهر به‌طور مستقل منتشر می‌شود دارای اهداف مشکوکی است.» محمود احمدی‌نژاد رئیس‌جمهور وقت جمهوری اسلامی نیز در یک نشست خبری در انکار اسناد «ویکی‌لیکس» گفته بود که این اسناد «از نظر ما فاقد اعتبار است.» او در واکنش به بخشی از اسناد مربوط به درخواست کشورهای عربی از آمریکا برای حمله به ایران، گفت: «انتشار اسناد ویکی‌لیکس یک شیطنت است و تاثیری بر روابط ما با کشورها نخواهد گذاشت. ما اعتبار حقوقی و قانونی برای این اسناد قائل نیستیم و این را یک بازی بی‌ارزش می‌دانیم.» در آخرین واکنش انکارآمیز نسبت به افشاگری‌های ویکی‌لینکس، سرتیپ مسعود جزایری، معاون فرهنگی و تبلیغات دفاعی ستاد کل نیروهای مسلح ایران در گفت‌وگویی با خبرگزاری فارس، انتشار اسناد ویکی‌لیکس را «یک حرکت میان‌مدت سیاسی و جنگ روانی» دانست. این مقام نظامی گفت که انتشار اسناد توسط ویکی‌لیکس زمینه‌ای است برای «اقدامات خصمانه آمریکا» علیه کشورهای دیگر از جمله جمهوری اسلامی.

در آن روزها، به ویژه از زمان انتقاد شدید ایالات متحده از «ویکی‌لیکس» و بازداشت جولیان آسانژ، موسس آن در لندن، اظهار نظر روشنی از سران جمهوری اسلامی درباره افشاگری‌های این سایت منتشر نشده است.

معرفی کتاب جولیان آسانژ

کتاب جولیان آسانژ با ترجمه رویا منجم رویا منتشر شده است. آسانژ در جوانی پیش از آن که برنامه‌ریز کامپیوتر شود هکر بود. او در کشورهای زیادی زیسته و در بسیاری از مناطق دنیا درباره آزادی بیان، سانسور و روزنامه‌نگاری کندوکاوگر و تحقیقی سخن رانده است. ویکی‌لیکس مطالبی در باره کشتارهای غیرقانونی در کنیا، ریختن مواد زهرآگین دوریختنی در کوت دی‌ووآر، کتاب‌های راهنمای چرچ ساینتولوزی (کلیسای علم‌شناسی)، رویه‌های خلیج گوانتانامو و بانک‌هایی مانند کوپتینگ و جولیس بائر منتشر کرده است. در ۱۳۸۹ ویکی‌لیکس اسناد جنگ عراق و اسناد جنگ افغانستان را در باره درگیری آمریکا در این جنگ‌ها منتشر کرد که برخی از آنها اسناد محرمانه بوده است. در ۲۸ نوامبر ۱۳۸۹ ویکی‌لیکس و پنج همکار مطبوعاتی اشیپگل، نیویورک تایمز، لوموند، گاردین و ال پاپس شروع به انتشار شنوهای دیپلماتیک آمریکا کردند. این کتاب مجموعه‌ای از گفت‌وگوهای این روزنامه‌نگار تاثیرگذار است.

آسانژ در ۱۳۶۵ که تازه ۱۶ ساله شده بود شروع به هک کردن کامپیوتر با نام «مندکس» (برگرفته از عبارتی از هوراس، مندکس باشکوه یا دروغ‌گوی نژاده) کرد. او و دو هکر دیگر گروهی به راه انداختند و نامش را خرابکاران بین‌المللی گذاشتند. آسانژ قواعد ابتدایی زیر فرهنگ را به قلم درآورد: «به سیستم‌های کامپیوتری که واردشان می‌شود آسیب نرسانید؛ اطلاعات را در آن سیستم‌ها تغییر ندهید (به جز تغییر لاگ‌ها برای پوشاندن ردهایتان)؛ و اطلاعات را با دیگران در میان بگذارید.»

گردهم‌آبی دمکراسی شخصی گفته: «او پراوازه‌ترین هکر اخلاقی استرالیا است.» پلیس فدرال استرالیا از وجود این گروه باخبر می‌شود و «عملیات هوا» را برای کندوکاو در باره هک کردن آن‌ها برپا می‌کند. در سپتامبر ۱۳۷۰ مندکس هنگام هک کردن پایانه اصلی ملبورن نورتل، شرکت مخابرات کانادایی دستش رو می‌شود. پلیس فدرال استرالیا در واکنش به این

کار او خط تلفن‌شان را کنترل می‌کند و در همان سال به خانه‌شان در ملبورن می‌ریزند. گزارش شد که او از راه «مودم» به کامپیوترهایی دسترسی یافته که به دانشگاهی استرالیایی، هفتمین گروه فرمان یو.اس.آ.اف پنتاگون و دیگر سازمان‌ها تعلق داشته است. سه سال طول کشید تا پرونده با اتهام ۳۱ مورد هک کردن و جرم‌های هم‌خوان به دادگاه رفت. نورتل گفت که دست‌درازی‌های او ۱۰۰۰۰ دلار برای آن‌ها هزینه داشته است. ۲۵ اتهام هک کردن او ثابت شد و به دلیل رفتار خوب با ۲۱۰۰ دلار جریمه آزاد گشت. قاضی گفت هیچ شواهدی جز کنجکاو‌ی هوشمندانه و لذت از توانایی -عجب گفته‌ای- ورود به این کامپیوترها وجود ندارد و گفت که اگر آسانز این کودک‌کی نابه‌سامان را نداشت، باید ۱۰ سال به زندان می‌رفت.

جایزه گونتر والراف به جولیان آسانز

جایزه گونتر والراف، آخر اردیبهشت ۱۴۰۱، به جولیان آسانز، بنیان‌گذار ویکی‌لیکس اعطا می‌شود. طبق بیانیه هیئت ژوری، آسانز با افشای اسناد و تصاویر محرمانه به تحقیقات پیرامون جنایات جنگی احتمالی آمریکا در سال ۲۰۱۰ کمک کرده است.

جایزه گونتر والراف در سال ۱۴۰۱ به جولیان آسانز، بنیان‌گذار ویکی‌لیکس اعطا شد. این جایزه را استلا موریس، همسر آسانز و از فعالان حقوق بشر به نیابت از او تحویل خواهد گرفت. مراسم اعطای جایزه روز پنج‌شنبه ۱۹ مه و در چارچوب ششمین همایش «نقد ژورنالیستی» در مرکز رادیو سراسری آلمان (دویچلند فونک) برگزار گردید.

در بیانیه هیئت ژوری جایزه گونتر والراف درباره دلایل اعطای جایزه به جولیان آسانز گفته می‌شود که او فشارهای زیادی را برای «روزنامه‌نگاری تحقیقی» و گزارش‌های انتقادی خود تحمل کرده است.

در ادامه استدلال هیئت ژوری آمده است تعقیب و پیگرد بی‌وقفه آسانز به خاطر فعالیت‌های روزنامه‌نگاری تحقیقی از طرف آمریکا، گزارش‌دهی آزاد را مورد تهدید قرار داده است.

هیئت ژوری به خطر استرداد آسانز به آمریکا نیز اشاره کرده است.

K همایش نقد ژورنالیستی L را هر ساله هیئت تحریریه رادیو سراسری آلمان در مشارکت با یک نهاد مدنی فعال دیگر در عرصه حمایت از ژورنالیسم مستقل و تحقیقی به نام «ابتکار روشنگری خبری» (INA) برگزار می‌کند. این همایش از سال

۲۰۱۵ جایزه گونتر والراف را به روزنامه‌نگاران که در کار روشنگری و تحقیق ابتکار و پیکبری و شجاعت به خرج داده‌اند اعطا می‌کند. ارزش مالی جایزه بالغ بر ۵ هزار یورو است.

گونتر والراف که جایزه به نام اوست ۷۸ سال دارد و از چهره‌های مشهور ژورنالیسم تحقیقی و افشاگرانه آنارشیست در آلمان است.

کانون نویسندگان ایران: جان جولیان آسانز در خطر است

دادگاه عالی انگلیس با این ادعا که در صورت انتقال جولیان آسانز به ایالات متحده آمریکا، جان وی در خطر نیست؛ حکم استرداد او به آمریکا را صادر کرد.

دادگاه انگلیس با اینکه سال گذشته حکم به عدم استرداد جولیان آسانز به ایالات متحده آمریکا داده بود، در حالی این حکم جدید را به او ابلاغ کرد که اواخر ماه اکتبر (یک ماه و نیم پیش) آسانز در زندان دچار سکت خفیف مغزی شده بود.

به گفته شریک زندگی وی استلا موریس، پلک چشم آسانز پنج‌ساله دچار افتادگی شده، به اختلال حافظه مبتلاست و همچنین این سکت ناشی از استرس‌های شدید مقاومت‌اش برای امتناع از بازگرداندن به آمریکاست. موریس با ابراز نگرانی

از سلامت جان آسانز، تصمیم دادگاه تجدید نظر انگلستان را خطرناک، نادرست و تخطی آشکار از قانون دانسته و هم‌چنین خواستار برگزاری مجدد دادگاه تجدید نظر شده است.

سال ۲۰۱۰ ویکی‌لیکس بیش از ۷۰۰ هزار برگ از اسناد محرمانه نظامی و دیپلماتیک آمریکا را منتشر کرد؛ از جمله‌ی این اسناد است: سندهای جنگ عراق از جمله ویدئوی کشتار غیرنظامیان در عراق توسط بالگردهای ارتش آمریکا، افشاگری

جنگ افغانستان، مطالبی درباره کشتارهای کنیا، دفع زباله‌های سمی در ساحل عاج، کتاب‌های راهنمای کلیسای سایننتولوژی (کلیسای علم‌شناسی)، وضعیت اسیران ارتش آمریکا در بازداشتگاه گوانتانامو، عملکرد بانک‌هایی مانند

کوئینینگ و جولوس بائر.

آسانز در سال ۲۰۱۲ پس از آن‌که دادگاهی در بریتانیا رای به استرداد او به سوئد داد؛ از بیم بازداشت و بازگشت به آمریکا، به سفارت اکوادور در لندن پناهنده شد. مدت هفت سال در آن‌جا ماند تا این‌که طی معامله‌ای بین دولت‌ها، پلیس بریتانیا آوریل ۲۰۱۹ به داخل سفارت اکوادور دعوت شد، آسانز را بازداشت کرد و به زندان بلمارش فرستاد.

دولت ایالات متحده آمریکا سال‌هاست که با ابزارها و انگیزه‌های سیاسی خواستار استرداد آسانز به آمریکا به دلیل «انتشار اسناد دولتی و نظامی» در وب‌سایت ویکی‌لیکس است. در حالی که نویسندگان، روزنامه‌نگاران و مردم آزادی‌خواه

سراسر جهان در مدت ۹ سال تعقیب قضایی دولت آمریکا، همواره صدای جولیان آسانز به‌عنوان پیشگام شجاع آزادی

بیان و نشر جهان بوده‌اند، دولت‌های آمریکا، انگلیس و... را محکوم کرده‌اند و از خواست آزادی بی قید و شرط او قدمی به عقب نگذاشته‌اند. بازگرداندن آسانز به آمریکا نقض آشکار آزادی بیان و نشر، به منظور سرپوش گذاشتن بر جنایت‌هایی است که صاحبان قدرت و حکومت‌های سرکوبگر در گوشه و کنار جهان مرتکب می‌شوند. از این‌رو مدافعان آزادی بیان در سراسر جهان، تصمیم ظالمانه دادگاه تجدید نظر انگلستان را محکوم می‌کنند.

ویکی‌لیکس، که در سال ۲۰۰۶ توسط جولیان آسانز تأسیس شد، اعلام کرده است که بیش از ۱۰ میلیون سند را در آنچه که دولت آمریکا بعدها به‌عنوان «یکی از بزرگ‌ترین نمونه‌های درز اطلاعات طبقه‌بندی شده در تاریخ ایالات متحده» توصیف کرد، منتشر کرده است.

یکی از شناخته‌شده‌ترین همکاران آسانز، چلسی منینگ تحلیل‌گر اطلاعاتی ارتش آمریکا، بود که قبل از این که باراک اوباما رئیس‌جمهور وقت آمریکا در سال ۲۰۱۷ حکم او را کاهش دهد، به ۳۵ سال زندان محکوم شده بود. وکلای آسانز می‌گفتند اگر او با اتهام‌های مطرح از سوی مقام‌های آمریکا مجرم شناخته شود، ممکن است حکم حداکثر ۱۷۵ سال زندان دریافت کند.

حامیان او می‌گویند آسانز یک قهرمان ضد نظام است که به دلیل افشای تخلفات ایالات متحده در جنگ‌های افغانستان و عراق قربانی شده و پیگرد قانونی او حمله‌ای با انگیزه سیاسی به روزنامه‌نگاری و آزادی بیان است.

آسانز، استرالیایی الاصل و حدود یک دهه و نیم است که درگیر این دعوای قانونی در بریتانیا است، اکنون ممکن است این دعوا ماه‌های پیش‌تری ادامه داشته باشد.

جولیان آسانز، جنایات و شکنجه‌های سازمان سیا و قاتلان‌ش را افشا کرده است و آن‌ها از وی انتقام گرفتند. جولیان آسانز، متولد استرالیا و ویراستار، فعال سیاسی و بنیان‌گذار ویکی‌لیکس است که نقش کلیدی در افشای اسناد پی‌شماری داشته است. وی طرح‌ها و نقشه‌های ضدانسانی و جنگ‌افروزی و جنایات دولت‌های سرمایه‌داری و در راس همه حاکمیت آمریکا را برملاء ساخته است. بشریت مترقی، از طریق افشاگری‌های ویکی‌لیکس، با انبوهی از جنایات جنگی، نقض حقوق انسانی در چهار گوشه جهان، فسادها و توطئه‌های پشت پرده دولت آمریکا و متحدان جهانی‌اش آشنا شدند.

به‌درستی حامیان وی گفته‌اند که او یک قهرمان است که به دلیل افشای اقدامات غیرانسانی ایالات متحده در جنگ‌های افغانستان و عراق قربانی شده و پیگرد قانونی او یک حمله با انگیزه سیاسی به روزنامه‌نگاری و آزادی بیان است.

به‌راستی جولیان آسانز، قهرمان آزادی بیان، انسانی شرافتمندی است که به‌خاطر دفاع از بشریت، زندانی و شکنجه شد. ضرورت دارد که با صدای بلند و رسا از وی دفاع کرد!

سه‌شنبه پنجم تیر ۱۴۰۳-بیست و پنجم یونی ۲۰۲۴

ضمیمه:

یادداشتی از نوآم چامسکی: رسوایی بازداشت جولیان آسانز بازداشت جولیان آسانز از چندین منظر رسواکننده است. یکی از این جنبه نمایش قدرت دولت است و بحث صرفاً بر سر دولت آمریکا نیست. انگلیسی‌ها هم در این قضیه دخیل‌اند. اکوادور هم البته با آن‌ها همکاری می‌کند. سوئد هم که از مدت‌ها پیش همکاری را آغاز کرده بود. این تلاش‌هایی هستند در جهت خاموش کردن یک روزنامه‌نگار که مطالبی را منتشر می‌کرد که قدرتمندان نمی‌خواستند توده عامی مردم ازشان باخبر شوند. ویکی‌لیکس مطالبی تولید و منتشر می‌کرد

که مردم باید راجع به قدرتمندان بدانند. اما آن‌ها از این کار خوششان نمی‌آید و بنابراین باید (صداهای افشاگر) را خاموش کنند. این رسوایی متأسفانه بارها و بارها روی داده است.

یک مثال دیگر در مجاورت اکوادور را در نظر بگیرید: برزیل. برزیل مهم‌ترین کشور در آمریکای لاتین و از مهم‌ترین کشورها در جهان است. در اوایل قرن اخیر و دوران حکمرانی لوئیس ایناسیو لولا دا سیلوا، برزیل چه‌بسا قابل احترام‌ترین کشور در جهان بود. این کشور تحت رهبری لولا دا سیلوا صدایی بود برای بخش جنوبی کره زمین. ببینید چه اتفاقی در این کشور افتاد. کودتا، کودتای نرم ترتیب داده شد تا اثرات نابهنجار حزب کارگران از میان برود. بانک جهانی سال‌های رهبری لولا را «دهه طلایی» در تاریخ برزیل خوانده است. این را بنک جهانی می‌گوید، نه من: کاهش ریشه‌ای فقر، ورود گسترده جمعیت حاشیه‌ای به مناسبات. بخش‌های بزرگی از مردم - بومیان، آفریقایی‌برزیلی‌ها و جمعیت کشور، بدل به جامعه‌ای فعال شدند. حس عزت و امید جدیدی در عموم مردم وجود داشت و این امر تحمل نشد.

پس از آن که لولا عزل شد، نوعی «کودتای نرم» روی داد. وی به زندان، سلول انفرادی، عملاً مجازات مرگ ۲۵ ساله (که البته از مدت آن اخیراً کاسته شده) محکوم شد، خواندن جراید و از همه مهم‌تر هرگونه اظهار نظر عمومی برای او ممنوع است. تمام این‌ها برای ساکت کردن شخصی که به احتمال زیاد در انتخابات پیروز می‌شد. او مهم‌ترین زندانی سیاسی در جهان است. اما آیا چیزی راجع به او می‌شنوید؟

آسانژ نیز مورد مشابهی است: باید این صداها را خاموش کرد. کافی است نگاهی به تاریخ ببندازید. برخی ممکن است یادتان باشد که دولت فاشیستی موسولینی، آنتونیو گرامشی را به زندان انداخت. دادستان آن پرونده گفت: «ما باید این صدا را به مدت ۲۰ سال ساکت کنیم. نباید بگذاریم سخن بگوید.» این همان مورد آسانژ و لولا است. موارد مشابه دیگری نیز وجود دارد. این رسوایی است.

رسوایی دیگر، دامنه نکان‌دهنده برون‌مرزی ایالات متحده است. چرا باید آمریکا - یا هر کشور دیگری - این قدرت را داشته باشد که بتواند کارهای دیگران در سایر نقاط جهان را کنترل کند؟ این وضعیتی عجیب و غریب است و بدون هیچ توضیح و توجیهی، هم‌چنان ادامه دارد.

توافقی‌های تجاری با چین را در نظر بگیرید. دولت ترامپ از مدل توسعه چین خوشش نمی‌آید و نتیجتاً در پی تضعیف آن برآمده است. از خودتان پرسید که چه پیش خواهد آمد اگر چین قوانینی را رعایت نکند که ایالات متحده تلاش دارد وضع‌شان کند؟ اگر شرکت‌های آمریکایی بوئینگ و مایکروسافت از توافق‌نامه‌های تجاری موجود خوششان نمی‌آید، مجبور نیستند در چین سرمایه‌گذاری کنند. کسی که اسلحه بالای سرشان نگذاشته! اگر کسی واقعا به سرمایه‌داری اعتقاد داشته باشد، شرکت‌های بزرگ باید آزاد باشند که هرگونه که می‌خواهند با چین توافق کنند، حتی اگر شامل انتقال فناوری باشد. آمریکا می‌خواهد مانع از این امر شده تا چین نتواند توسعه یابد.

آن‌چه در سازمان تجارت بین‌المللی «حقوق مالکیت معنوی» خوانده می‌شود را در نظر بگیرید؛ این امر، حقوق ویژه و گزاف برای دارو و انحصار را برای شرکت‌هایی چون مایکروسافت حفظ کرده تا بتواند سیستم‌های عامل و غیره را کنترل کند. فرض کنید چین این موارد را رعایت نکند. چه کسی سود برده و چه کسی ضرر می‌کند. این مصرف‌کنندگان هستند که سوی می‌کنند.

خب، ممکن است از خودتان پرسید که در پس این همه بحث و مذاکره چه چیزی نهفته است؟ چرا این قلدری در کمابیش همه موارد پذیرفته می‌شود؟ در این مورد، چرا می‌توان قبول کرد که آمریکا حتی این قدرت را داشته باشد که یک خبرنگار خارجی را به خاطر افشای اقدام‌های این کشور در سایر نقاط جهان مسترد کند، آن هم افشای اطلاعاتی که قدرتمندان نمی‌خواهند ازشان باخبر شوید؟ ماجرا اساساً از این قرار است.

نوآم چامسکی، ۱۲ آوریل ۲۰۱۹